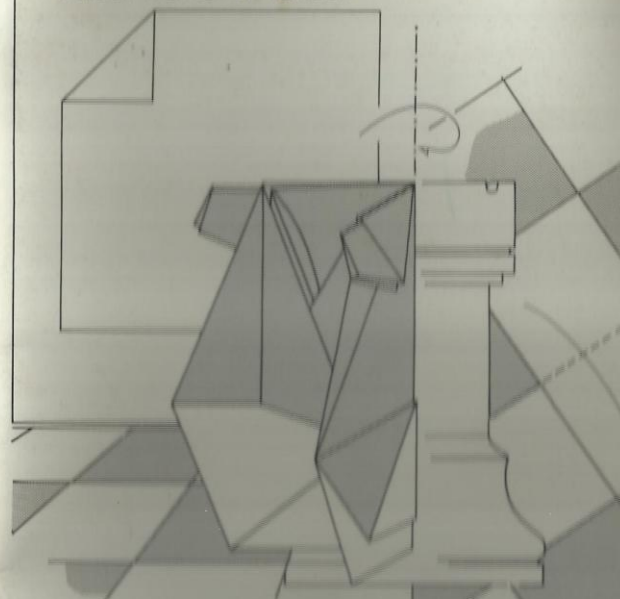


AD VAN DEN BROEK

ZELF SCHAAKSTUKKEN VOEWEN
ZONDER KNIPPEN EN PLAKKEN



ORIGAMI SCHAAKSTUKKEN

ORIGAMI SCHAAKSTUKKEN

Druk: Meijer en Siegers, Oosterbeek

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en / of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteur.

1990 © Ad van den Broek



uitgave ter gelegenheid
van het tienjarig jubileum van
de Wageningse Methode

Ondanks het feit dat ik het schaakspel nauwelijks beheers, zelfs verre van dat, ben ik altijd al gefascineerd geweest door de verscheidenheid aan vormgeving wat de schaakstukken betreft.

Helaas is het geen haalbare kaart om die fraaie kunstnijverheidsprodukten te gaan verzamelen. (Het zou een vermogen kosten!) Als ORIGAMI-liefhebber (ORIGAMI = het Japanse woord voor papervouwkunst) heb ik het plan opgevat om zelf van papier een schaakspel te ontwerpen; financieel wel een haalbare kaart en zeker zo spannend als een kant-en-klaar spel kopen.

Ik wilde er in ieder geval voor zorgen, dat de schaakstukken functioneel zouden zijn én samen een eenheid zouden vormen.

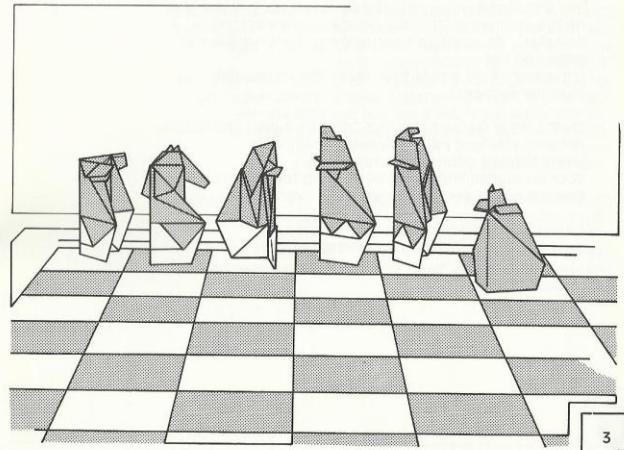
Er zijn vele schaakspellen in omloop, fraai van vormgeving, maar moeilijk om daadwerkelijk mee te spelen. Je vraagt je dan voortdurend af: "Welk stuk is dit ook al weer?" Een loper offeren en direct daarna tot de conclusie komen, dat je je dame hebt weggegeven is een pijnlijke constatering! Het is juist daarom, dat ik het klassieke Staunton als uitgangspunt heb genomen. De meeste spelers verkiezen nog altijd te schaken met de Staunton stukken.

Op het eerste gezicht heeft mijn ontwerp weinig overeenkomsten met het Staunton. Toch heb ik geprobeerd grootte, vormindeling (voetstuk, hals, kraag en kop), silhouet en verschillende onderdelen terug te laten keren in mijn ORIGAMI schaakspel.

2

De stukken die een gelijke waardering hebben, te weten het paard en de loper, kennen hetzelfde patroon op het voetstuk.

Misschien denk je, dat werken met vouwblaadjes goed is voor kleuters; zij die onbekend zijn met het fenomeen ORIGAMI zullen ontdekken, dat het de nodige zweetdruppels zal kosten om de stukken gevouwen te krijgen!



3

WAT JE VOORAF MOET WETEN

Voordat je met de symbolen en de schaakstukken gaat beginnen, is het verstandig om onderstaande tips op te volgen.

- Werk op een gladde, vlakke ondergrond.
- Zorg, dat je de symbolen (blz. 6, 7, 8 en 9) goed beheerst voordat je aan de schaakstukken begint.
- Werk netjes en precies; zorg voor scherpe vouwen; (een vouwbeen kan hier dienst doen). Voorvouwen kun je het beste met behulp van een lineaal maken. Bij een samengestelde vouw, zoals in vouwfase 3 voorkomt, moet je wel gebruik maken van een latje.
- Wanneer je niet zorgvuldig werkt, zullen de resultaten beslist tegenvallen; het is natuurlijk van belang, dat de stukken stabiel blijven staan als je schaakt.
- Een schaakstuk vouwen kost geen uren werk. Neem wel de tijd voor elk model. Kijk goed naar elke volgende vouwfase; dit voorkomt onnodige irritatie, verlies van papier en tijd. Natuurlijk zal de eerste pion meer tijd vergen dan nummer zestien!
- Zij, die meer bekend zijn met ORIGAMI, zullen ontdekken dat niet alle door mij gehanteerde symbolen internationaal gebruikte symbolen zijn. Voor de duidelijkheid met betrekking tot de schaakstukken heb ik een aantal symbolen "verzonnen".
- De pijl in de tekeningen geeft meestal aan, waar een punt of zijde moet komen te liggen.

4

WAT JE VOORAF MOET WETEN

- Let goed op de volgorde van de voufasen!!
- Vanaf vouwfase 13 zijn de modellen 3-dimensionaal; de schaakstukken hebben een driehoekig grondpatroon.
- De schaakstukken moeten gevouwen worden met ORIGAMI-papier.

Dit papier kent twee verschillende kanten wat de kleur betreft. Aangezien een schaakspel in twee kleuren of tinten is uitgevoerd, komt deze eigenschap van ORIGAMI-papier ons goed van pas.

Let op: in deze uitgave worden alleen de zwarte stukken uitgewerkt! Voor de witte schaakstukken moet je eenvoudig bij het vouwen van het dubbel vierkant bij vouwfase 1 het papier omkeren.

De van een puntraster voorziene delen in deze uitgave zijn bij de witte stukken dus blank.

Je kunt natuurlijk ook een andere kleur pakken. Er is op het gebied van ORIGAMI-papier een grote verscheidenheid aan formaten, kleuren, gewicht en patronen. Het papier kan zelfs handgeschept zijn vervaardigd.

Naast de reeds genoemde eigenschap van ORIGAMI-papier is dit papier precies vierkant gesneden en dit is uiteraard een vereiste om tot een goed resultaat te komen. Klassieke vouwblaadjes zijn vaak niet zuiver vierkant, maar toch wel geschikt om mee te oefenen: minder kostbaar.

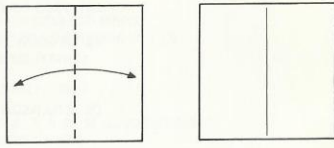
ORIGAMI-papier is in verschillende hobbyzaken verkrijgbaar. Bovendien bestaan er verschillende gespecialiseerde ORIGAMI-postorderbedrijven.

Daarnaast kent de Origami Sociëteit Nederland een zogenaamde vouwservice, waar allerlei papiersoorten verkrijgbaar zijn.

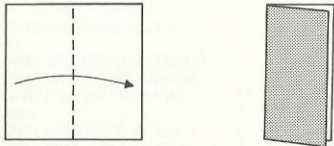
5

SYMBOLEN

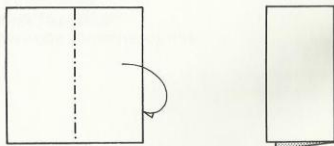
vouwlijn



dalvouw



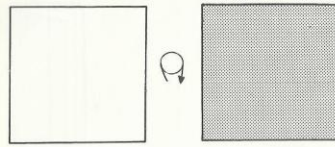
bergvouw



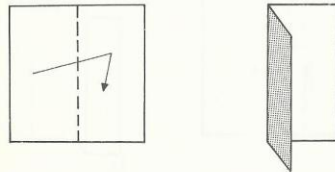
6

SYMBOLEN

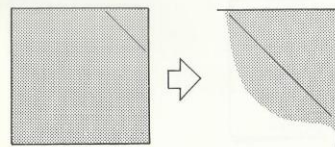
omkeren



open dalvouw



(deel)vergroting



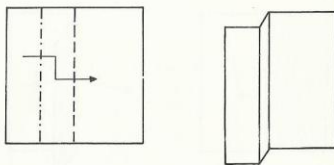
7

SYMBOLEN

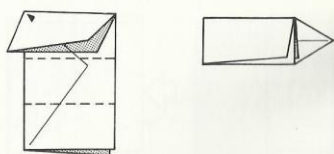
zigzagvouw



open zigzagvouw



insteekvouw



8

SYMBOLEN

tegenvouw naar binnen



induwen



herhalen



9

OVER OPENINGEN EN HET DUBBEL VIERKANT

Een beetje schaker zal vaak gebruik maken, of tenminste op de hoogte zijn, van bepaalde openingen. Iedere opening heeft zijn eigen, doorgaans fraaie naam; zo kennen we bijvoorbeeld de Réti-opening, het Lettisch gambiet en het Falkbeer's Tegengambiet.

Net als bij het schaken is het bij ORIGAMI gebruikelijk om een bepaalde "opening" te hanteren. Deze standaardvouwen heeft men eveneens, in ieder geval op het eerste gezicht, soms vreemd aandoende namen gegeven:

- Vogelbasis;
- 3/8 Vogelbasis;
- Waterbombbasis;
- Zabutonbasis;
- Yakko-vogelbasis, enz.

Alle schaakstukken in deze uitgave hebben het zogenaamde dubbel vierkant als basisvorm.

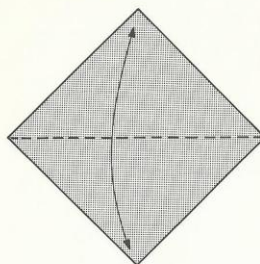
Op de volgende bladzijden wordt stapsgewijs uitgelegd hoe deze grondvorm te vouwen is. Het is zaak, zoals reeds opgemerkt, om nauwkeurig te werken; de stukken moeten straks tenslotte stabiel op het bord staan. Stel je voor dat de koning valt, voordat je aan de eerste zet bent toegekomen!

Nogmaals: bij de uitwerking van de schaakstukken ben ik uitgegaan van de zwarte stukken! Om de witte schaakstukken te krijgen moet je bij vouwfase 1 van het dubbel vierkant niet de zwarte kant, maar de witte zijde bovenleggen.

10

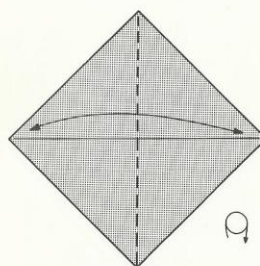
VOUWFASE 1

dubbel vierkant



VOUWFASE 2

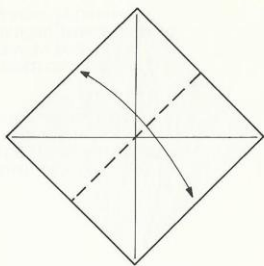
dubbel vierkant



11

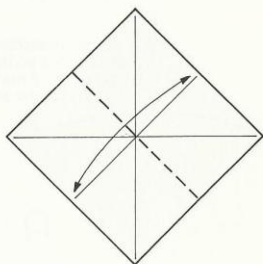
VOUWFASE 3

dubbel vierkant



VOUWFASE 4

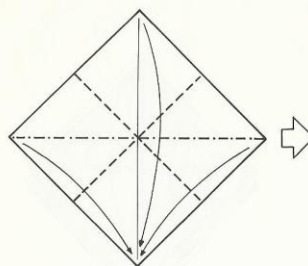
dubbel vierkant



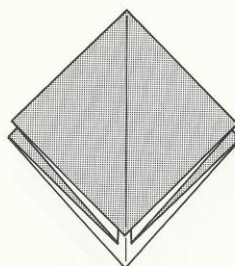
12

VOUWFASE 5

dubbel vierkant



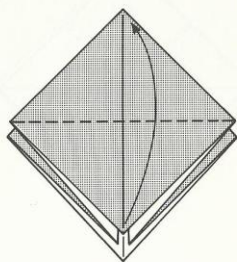
DUBBEL VIERKANT



13

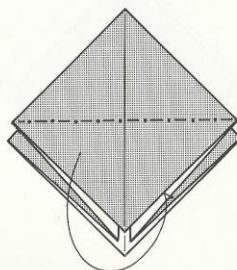
VOUWFASE 1

koning
koningin
toren
loper
paard



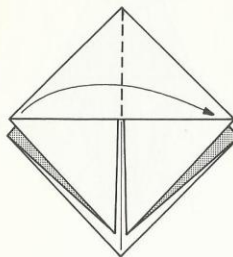
VOUWFASE 1

pion



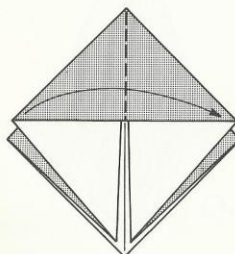
VOUWFASE 2

koning
koningin
toren
loper
paard



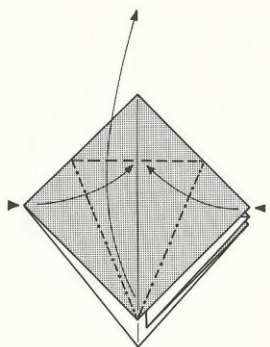
VOUWFASE 2

pion



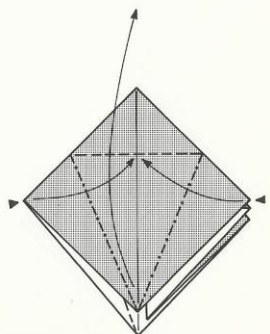
VOUWFASE 3

koning
koningin
toren
loper
paard



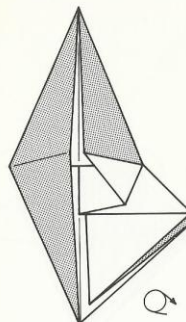
VOUWFASE 3

pion



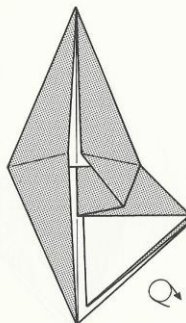
VOUWFASE 4

koning
koningin
toren
loper
paard



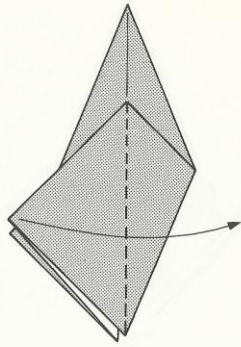
VOUWFASE 4

pion



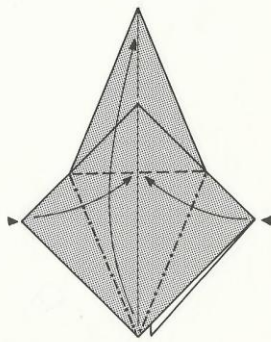
VOUWFASE 5

koning
koningin
toren
loper
paard
pion



VOUWFASE 6

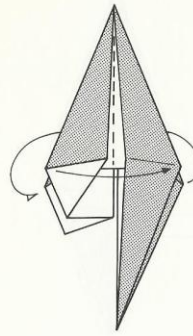
koning
koningin
toren
loper
paard
pion



18

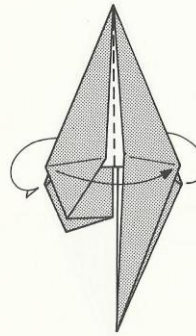
VOUWFASE 7

koning
koningin
toren
loper
paard



VOUWFASE 7

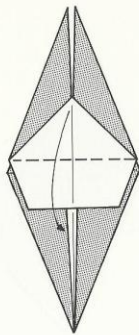
pion



19

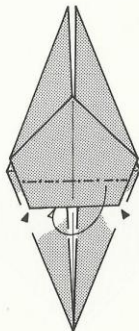
VOUWFASE 8

koning
koningin
toren
loper
paard



VOUWFASE 8

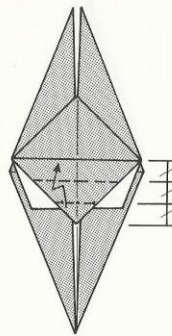
pion



20

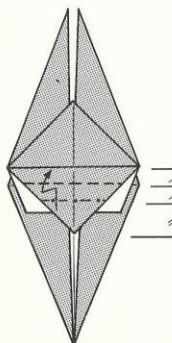
VOUWFASE 8B

koning



VOUWFASE 8B

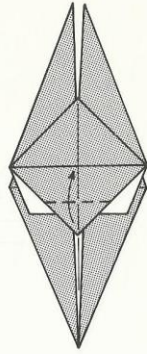
koningin



21

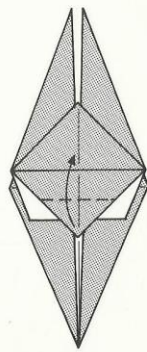
VOUWFASE 8B

toren



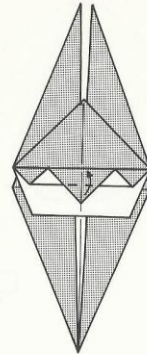
VOUWFASE 8B

loper
paard



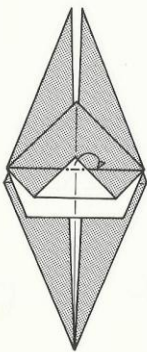
VOUWFASE 8C

koningin



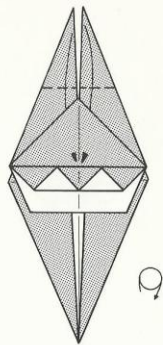
VOUWFASE 8C

loper
paard



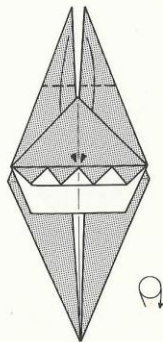
VOUWFASE 9

koning



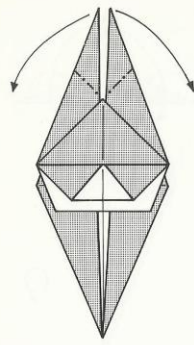
VOUWFASE 9

koningin



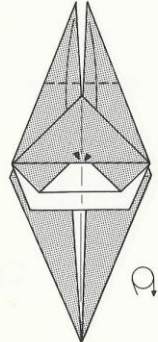
VOUWFASE 9

toren



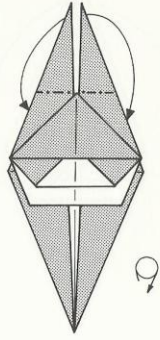
VOUWFASE 9

loper



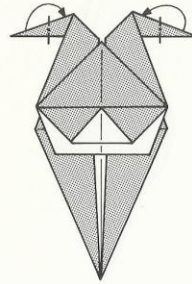
VOUWFASE 9

paard



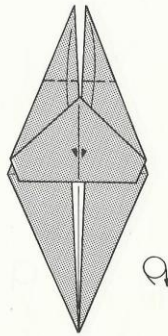
VOUWFASE 9B

toren



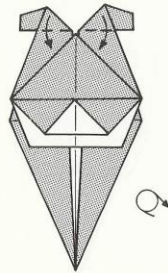
VOUWFASE 9

pion



VOUWFASE 9C

toren

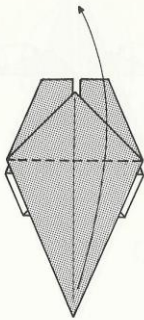


26

27

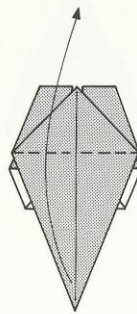
VOUWFASE 10

koning
koningin
loper



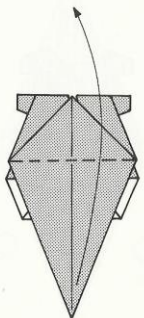
VOUWFASE 10

paard



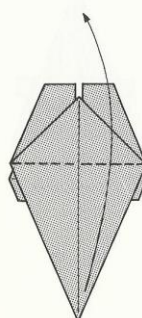
VOUWFASE 10

toren



VOUWFASE 10

pion

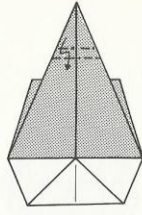


28

29

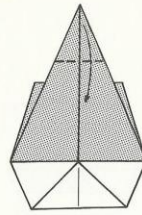
VOUWFASE 11

koning
koningin



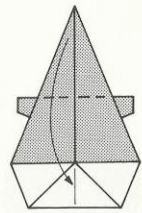
VOUWFASE 11

loper



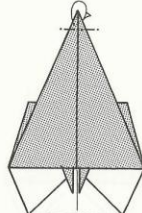
VOUWFASE 11

toren



VOUWFASE 11

paard

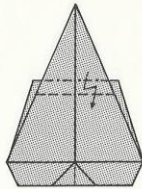


30

31

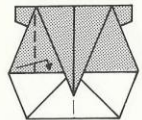
VOUWFASE 11

pion



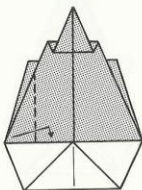
VOUWFASE 12

toren



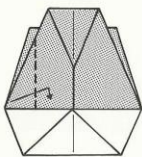
VOUWFASE 12

koning
koningin



VOUWFASE 12

loper

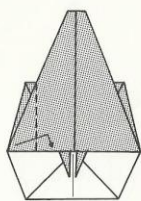


32

33

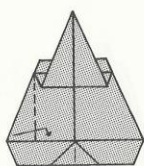
VOUWFASE 12

paard



VOUWFASE 12

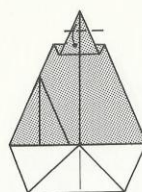
pion



34

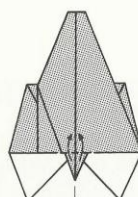
VOUWFASE 12B

koningin



VOUWFASE 12B

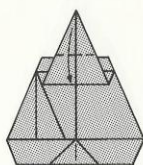
paard



35

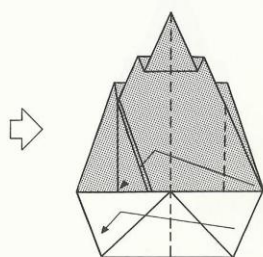
VOUWFASE 12B

pion



VOUWFASE 13

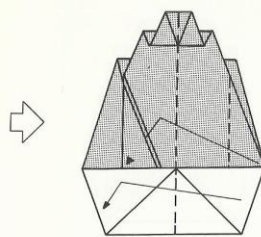
koning



36

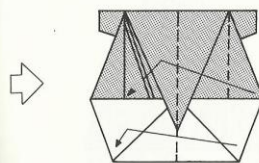
VOUWFASE 13

koningin



VOUWFASE 13

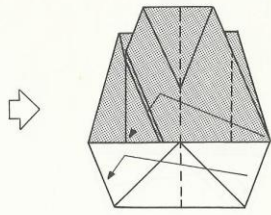
toren



37

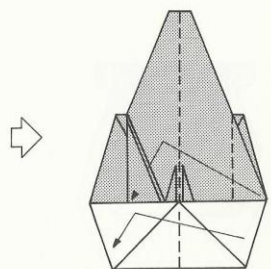
VOUWFASE 13

loper



VOUWFASE 13

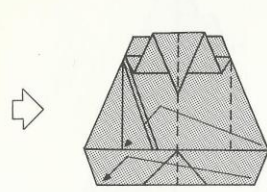
paard



38

VOUWFASE 13

pion



VOUWFASE 14

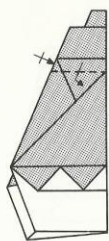
koning



39

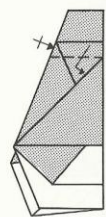
VOUWFASE 14

koningin



VOUWFASE 14

loper



40

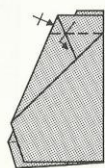
VOUWFASE 14

paard



VOUWFASE 14

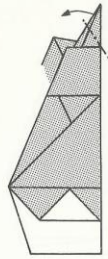
pion



41

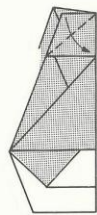
VOUWFASE 15

koning



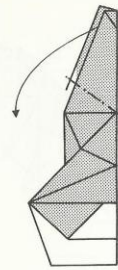
VOUWFASE 15

loper



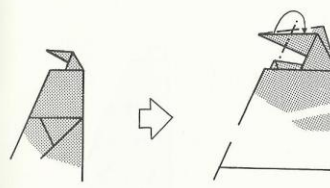
VOUWFASE 15

paard



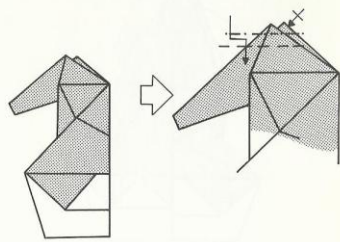
VOUWFASE 16

koning

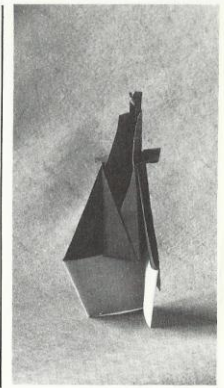
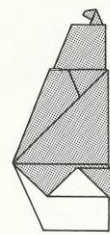


VOUWFASE 16

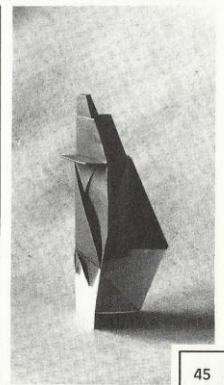
paard



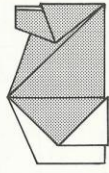
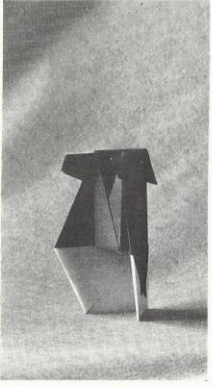
KONING



KONINGIN



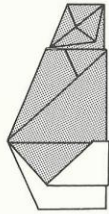
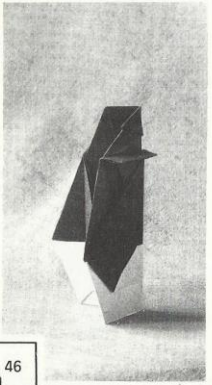
TOREN



PAARD



LOPER



PION

